

A. Untuvien (ja höyhenien) keräys

1. Onko paikkakunnallanne joskus kerätty untuvia? Onko kerätty (suurempia) höyheniä? Minkälaiden lintujen untuvia keräiltiin? Onko untuvia keräilty lintujen pesistä? Otettiinko untuvia jo kuolleilta linnuilta? Mitä untuvia pidettiin parhainpina niitäkö, jotka otettiin pesistä vai niitä, jotka otettiin kuolleilta linnuilta? Minkälaiden lintujen untuvat olivat parhaita? Suunnilleen kuinka paljon untuvia voitiin vuodessa kerätä?
2. Puhuttiinko paikkakunnallanne "untuvien keräyksestä", "untuvien etsimisestä", "untuvien hakemisesta" tai millä nimellä tätä keräystä kutsuttiin? Oliko untuvilla jokin erityinen nimi? Mainitse mahdollisesti esiintyneet nimet ja sanontatavat. Mihin aikaan vuodesta untuvia (tai höyheniä) kerättiin? Mihin aikaan vuorokaudesta se tapahtui? Kuljettiin veneellä? Oliko luonnossa erityisiä merkkejä (tai lintujen elämässä) silloin kuin untuvien keräys aloitettiin? Voitiinko tämä määritellä pesän muodon, poikasten koon tai jonkun muun aiheen perusteella? Oliko tapana ottaa untuvia vesilintujen pöntöistä? Saiko kerällä mistä vain tai ainoastaan määrättyistä paikoista? Miten paikat oli määritelty? Suorittiko kukin talo erikseen keräyksen vai liittyikö useampia taloja yhteen suorittaakseen untuvien keräystä? Jos perustettiin erityinen seurue niin kuka johti joukkoa? Miten untuvat jaettiin osanottajien kesken? Ketkä paikkakunnallanne suorittivat untuvien keräyksen? Olivatko ne naisia, miehiä vai lapsia? Tiedettiinkö mistä linnunpesiä lähdettiin etsimään? Oliko mahdollisesti jo etukäteen merkitty ne paikat, joissa pesiä löytyi? Miten? Muodostettiin ketju, kun pesiä etsittiin? Käytettiinkö untuvien keräyksen yhteydessä erityisiä välineitä tai astioita (säkkejä ym.)? Poimittiinko untuvat käsin? Minkälaisissa astioissa untuvia säilytettiin sen jälkeen kun ne oli otettu pesistä? Tiedätkö vai voitko suunnilleen arvioida kuinka monta pesää tarvittiin, jotta saatiin yksi kilo (1 kg) untuvia?
3. Kun otettiin kuolleiden lintujen untuvia tai höyheniä niin kuinka silloin meneteltiin? Nypittiinkö tai nyljettiin ne? Oliko jokin ero naaraslinnun ja koiraslinnun untuvilla? Käytettiinkö kokonaista linnunnahkaa johonkin erityiseen tarkoitukseen? Minkälaiden lintujen nahkoja käytettiin? Mihin linnunnahkoja käytettiin?
4. Miten untuvat valmistettiin ja muokattiin, jotta ne tulisivat käyttökelpoisiksi? Miten nahat muokattiin? Missä niiden kuivaus suoritettiin? (saunassa, lämmössä jne.)? Kuinka pitkän aikaa niitä kuivatettiin? Puhdistettiinko untuvat? Millä tavalla puhdistus tapahtui? Käytettiinkö untuvien puhdistuksen yhteydessä erityisiä välineitä ja astioita? Minkälaisia välineitä ja astioita? Minkälaisia välineitä on käytetty? Kuvaile nämä välineet niin tarkasti kuin suinkin. Oletteko kuulleet että untuva on "nujittu", "piesty" tai "puhdistettu"? Tiedätkö miten tämä tapahtui? Esiintyikö mahdollisesti muita samantapaisia nimityksiä valmistelutöiden yhteydessä? Missä untuvan valmistelu tavallisesti tapahtui (aitassa, tuvassa tai muualla)? Kuivatettiinko untuva useampaan kertaan? Minkälaisiin astioihin valmiit untuvat laitettiin? Voitiinko untuvia säilyttää kauan vai täytyikö ne käyttää heti? Käsiteltiinkö untuvat heti keräyksen jälkeen vai joskus myöhemmin? Milloin?
5. Mihin eri tarkoituksiin untuvia on käytetty? Mihin linnunsulkiä on käytetty? Oliko talossanne untuvapatjoja? Käytettiinkö peitteiden ja tyynyjen täytteinä untuvia? Kuinka paljon untuvia tarvittiin normaalin suuruisen patjan täytteeksi? Paljonko untuvia tarvittiin tyynyn (tai peitteeseen)? Oliko jokin ero eri tarkoituksiin käytettyjen untuvien käsittelyssä ja untuvien lajeissa? Minkälaista kangasta oli käytetty sellaisen patjan tai tyynyn valmistukseen, joka aiottiin täyttää untuvilla? Pitikö kankaan olla tavallista tiiviimpää?
6. Onko talossanne tai paikkakunnallanne kerätty untuvia (tai höyheniä) myytäväksi? Missä untuvat siinä tapauksessa myytiin? Myytiinkö untuvat esim. joillakin markkinoilla? Millä markkinoilla niitä myytiin? Miten untuvat kuljetettiin? Minkälaisen hinnan untuvista sai? Kuinka suuria

määriä voitiin pitää myytävänä? Myytiinkö untuvia kilottain tai mitenkä määrä mitattiin?

Kertokaa kaiken minkä tiedätte tapahtuneesta untuvien ja höyhenien keräyksestä.

B. Ruokojen keräys

1. Onko paikkakunnallanne ollut tapana kerätä tai korjata talteen ruokoja? Onko sellainen tapa vieläkin olemassa? Jos ei, niin millon viimeksi koottiin ruokoja? Onko ruokoja käytetty karjan ruokintaan? Mitä eläimiä ruo'oilla? Onko paikkakunnallanne käytetty ruokoja kattojen valmistamiseen? Minkälaisia rakennuksia katettiin ruo'oilla? Onko ruokoja käytetty muihin tarkoituksiin? Onko paikkakunnallanne käytetty röyhyjä (ruokojen kukkia tai tupsuja) johonkin erityiseen tarkoitukseen? Onko ruokojen päitä käytetty patjojen, tyynyjen tai muiden täytteeksi? Kertokaa erilaisista täytteistä, joita paikkakunnallanne on käytetty patjojen täytteiksi. (Onko käytetty untuvia, olkia ym.?) Mitä näistä täytteistä pidettiin parhaimpana? Millä nimellä eri täytteitä kutsuttiin? Mikä täyte oli pitkäaikaisin? Oliko jokin ero eri täytteillä täytettyjen patjakankaiden välillä?

2. Saiko ruokoja ottaa mistä halusi tai oliko eri alueita mistä niitä sai ottaa? Kuinka määriteltiin oikeudet eri paikkoihin? Mihin aikaan vuodesta ruokoja korjattiin talteen? Onko paikkakunnallanne kerätty talvella ruokoja? Milloinka tämä tapahtui? Uorittiko kukin talo erikseen ruokojen keräyksen tai suorittivatko sen useat talot yhdessä? Jos useammat talot yhdessä suorittivat ruokojen keräyksen, niin kuinka talteen otetut ruo'ot jaettiin? Onko ruokojen keräyksen yhteydessä käytetty venettä? Miten ruo'ot asetettiin veneeseen? Ketkä osallistuivat tähän työhön (miehet, naiset tai lapset)? Jos keräystyö oli jaettu esim. miesten ja naisten kesken, niin mikä oli naisten ja mikä miesten työ? Mitä työkaluja käytettiin ruokojen kerättäessä? Oliko kerääjillä jotkut erikoiset vaatteet (käsineet, kengät ym.?) Kuinka ruokoja kerättiin talvella? Miten kerättyä ruokoa käsiteltiin? Sidottiinko se lyhteiksi? Mistä lyhteiden side tehtiin? Miltä korkeudelta ruokojen varret leikattiin? Leikattiinko ne vedenpiinnan alapuolelta? Otettiinkö aina koko ruo'on varsi vai voitiinko kasvavasta ruo'osta ottaa ai-noastaan päät (röyhyt) jos vain haluttiin niitä? Oliko tavallista että ruokojen päät (röyhyt) erotettiin vasta keräyksen päätyttyä? Milloin tämä tapahtui? Mitenkä päät eroitettiin? Käytettiinkö tähän tarkoitukseen erityisiä työkaluja (saksia y.m.)? Ketkä suorittivat tämän työn? Missä se tapahtui?

Millä tavalla ruokoja kuivatettiin? Missä kuivatus tapahtui? Kuinka kauan se kesti? Missä ruokoja säilytettiin kuivatuksen jälkeen? Miten lyhteet asetettiin tai miten ruokoja säilytettiin? Millä tavalla ruokojen päät (röyhyt) säilytettiin? Mihin ne laitettiin erottelun jälkeen? Pysyttiinkö suunnilleen arvioimaan kuinka paljon röyhyjä saatiin yhdestä lyhteestä? Kuinka monta lyhdettä tai kuinka suuri määrä ruokoja voitiin kerätä yhdessä vuodessa?

Jos ruokoja kerättiin talvella niin käytettiinkö nekin ruo'ot karjan ravinnoksi, kattojen peitteiksi ym. tarkoituksiin? Oliko talvella kerätyt röyhyt laadullisesti yhtä hyviä kuin kesällä kerätyt? Kuinka röyhyt eroitettiin kun talvella kerättiin ruokoja? Pitikö talvella kerätyt ruo'ot kuivata ja käsitellä muulla tavalla? Sidottiinko ruo'ot talvellakin lyhteiksi? Miten ruokoja kuljetettiin? - Voitiinko ruokojen päitä (röyhyjä) käyttää heti erottelun jälkeen tai pitikö niitä vielä käsitellä jollakin tavalla? Mitenkä? Sidottiinko röyhyjen valmistuksen yhteydessä talkoita? Kertokaa mitä tämä talkootyö käsitti. Kuinka se tapahtui? Miksi tällaisia talkoita kutsuttiin?

3. Kuinka suuri määrä röyhyjä meni yhteen tavallisen kokoiseen patjaan? Montakohan ruokolyhdettä siihen tarvittiin? Paljonko röyhyjä tarvittiin yhteen tynnyyn? Suunnilleen kuinka kauan voitiin käyttää patjaa, joka oli täytetty röyhyillä? Voitiinko vanha täyte uudelleen möyhentää? Voitiinko lisätä uusia röyhyjä? Jos röyhyillä täytettyä patjaa vertaa olkipatjaan niin kumpi on parempi?

4. Oliko talossanne tai paikkakunnallanne röyhyjä myytävänä? Missä niitä oli tapana myydä? Myytiinkö niitä esim. markkinoilla? Mistä markkinoista

oli kysymys? Millä tavalla röyhyjä kuljätettiin? Kuinka paljon vuosittain voitiin myydä? Mitä röyhyistä maksettiin? Myytiinkö niitä kilottain tai mitenkä määrä mitattiin?

Kertokaa kaiken minkä tiedatte paikkakunnallanne tapahtuneesta ruokojen keräyksestä ja käytöstä.